



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هرمزگان  
بیمارستان پیامبر اعظم (ص)

## علائم هشدار و عوارض حین دیالیز



## عوارض حین همودیالیز

کلیه افرادی که بنا به دلایل مختلف تحت انجام دیالیز قرار میگیرند ممکن است در طول انجام آن با مشکلات و عوارض مختلفی مواجه شوند که در اینجا به شایعترین و مهمترین آنها اشاره می گردد تا در صورت بروز، با شناخت علائم و انجام اقدامات لازم از تشدید یا وقوع مجدد آنها پیشگیری بعمل آید. توجه شود در صورت بروز هرگونه عارضه کلیه اقدامات درمانی زیر نظر متخصص پزشکی جهت رفع آن انجام می شود.

## ۲- کرامپ (گرفتگی) عضلات

**علت:** افزایش سرعت دیالیز و کمبود سدیم مایع دیالیز علائم: درد شدید و ناگهانی و سفت شدن عضلات

### مداخلات:

پیشگیری از افزایش وزن زیاد از حد در بین جلسات دیالیز، کاهش سرعت و افزایش زمان دیالیز، دریافت داروهای شل کننده عضلانی مانند دیازپام تا 2 ساعت قبل از شروع دیالیز، ماساژ و گرم نمودن عضو مبتلا

## ۳- سندرم عدم تعادل

**علت:** همودیالیز با سرعت و شدت زیاد در جلسات اول شروع درمان و افت سریع اوره خون  
**علائم:** تهوع، استفراغ، سرگیجه، افزایش فشار خون، سردرد، تاری دید، بی قراری و گاهی تشنج و کما

### مداخلات:

کم کردن مدت دیالیز به ویژه در جلسات اول  
طوریکه در جلسه اول 2 ساعت، جلسه دوم 3 ساعت و جلسه سوم 4 ساعت باشد، در صورت شروع علائم توقف دیالیز و دریافت محلولهای نمکی و داروهای چون دکزامتازون

## ۱- کاهش فشارخون

**علت:** مصرف بی رویه داروهای پایین آورنده فشارخون، از دست دادن بیش از اندازه مایعات بدن  
حین همودیالیز، خونریزی و نشت خون  
**علائم:** تهوع، استفراغ، سرگیجه، عرق سرد، افت فشار، افزایش نبض

### مداخلات:

قطع مصرف داروهای فشارخون از 6 ساعت قبل از دیالیز  
عدم مصرف غذا حین همودیالیز، بالا بردن پلها تا 10 درجه در صورت شروع علائم، 100-500cc سرم تزریق گردد.  
سرعت انجام دیالیز کاهش یابد اکسیژن داده شود و داروهای بالابرنده فشار خون در صورت نیاز تزریق گردد.

## شناسنامه پمفلت آموزشی کد 97-02-DI

عنوان	علائم هشدار و عوارض حین دیالیز
تهیه کننده	فرشته فاطمی کارشناس پرستاری
تایید کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	زمستان 1397
ناظر کیفی	متخصص داخلی
دکتر مریم هروآبادی دکتر فاطمه پریشان	سوپروایزر آموزش به بیمار بیمار ابرما ریحانی

**منابع:** گروه نویسندگان. پرستار و دیالیز. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. شرکت انتشارات

بایگه اطلاعاتی / 2. consult nursing (سه، پاییز)

## ۹- افزایش فشار خون

**علت:** افزایش حجم مایعات به علت تجویز زیاد از حد محلول نمکی و یا خون، اضطراب و سندرم عدم تعادل

**علائم:** سردرد، درد قفسه سینه، تاری دید، تپش قلب و تهوع

**مداخلات:** زیاد کردن دور پمپ دستگاه در موارد ازدیاد آب و نمک، استفاده از داروهای پایین آورنده فشار خون و آرامبخش و استفاده از داروهای مدر غیر از نگهدارنده های پتاسیم

## ۱۰- خونریزی

**علت:** استفاده نامناسب از هپارین، خروج سوزن از محل تزریق، جدا شدن محل اتصال لوله ها یا پاره شدن آنها

**علائم:** کاهش فشار، درد جلوی قلبی، رنگ پریدگی، تعریق، شوک، تشنج و تغییر رنگ محلول دیالیز

**مداخلات:** تزریق هپارین در حداقل ممکن، در صورت پارگی لوله ها تعویض آنها در صورت مسمومیت با هپارین تزریق سولفات پروتامین

## ۷- آمبولی هوا

**علت:** بدنبال تجویز مایعات ویا خرابی و پارگی لوله ها و جدا شدن محل اتصال آنها

**علائم:** درد قفسه سینه، سرفه، تنگی نفس، عرق سرد، سیانوز (تیرگی پوست)، شوک و تشنج

## مداخلات:

تجویز مایعات وریدی و در پایان دیالیز در حین برگشت خون از مدار به گردش خون اصلی مراقبت از اتصالات انجام شود.

در صورت بروز عوارض قطع دیالیز و خوابانیدن بیمار به پهلو چپ در حالتی که سر پایین و پاها بالا باشد. تجویز اکسیژن.

## ۸- سردرد

**علت:** اضطراب و علل روانی، افزایش فشار خون، واکنش نسبت به داروی خاص و سندرم عدم تعادل

**مداخلات:** دریافت داروهای مسکن و آرامبخش، کاهش فشارخون با تجویز دارو و قطع مصرف داروی ایجاد کننده سردرد

## ۴- تهوع و استفراغ

**علت:** افت فشارخون، واکنش تب زا به آب شهر، سندرم عدم تعادل و اضطراب

## مداخلات:

دریافت داروهای ضدتهوع و استفراغ و آرامبخش در صورت بدتر شدن واکنش، قطع دیالیز

## ۵- تنگی نفس

**علت:** افزایش حجم آب و نمک، کم خونی، آمبولی هوا و آمبولی ریه

## مداخلات:

-قرار گرفتن در وضعیت نیمه نشسته

-دریافت اکسیژن

-افزایش سرعت دیالیز

-دریافت خون در صورت نیاز

## ۶- تب و لرز

**علت:** عفونت، حساسیت به فیلتر دیالیز، تزریق خون

## مداخلات:

از بین بردن علت ایجاد کننده

نکته: رعایت کلیه نکات اصول استریل در هنگام

وصل کردن و جدا کردن بیمار از دستگاه بسیار مهم است.